

María Ximena Senatore Connolly

María Ximena Senatore Connolly (Bos Aires, Arxentina) é arqueóloga e historiadora e unha das figuras pioneiras da arqueoloxía antártica contemporánea. Ao longo de máis de tres décadas contribuíu a transformar a comprensión da presenza humana na Antártida e a consolidar as Humanidades Antárticas como un campo internacional de investigación. É investigadora científica e vicedirectora científica do Instituto de Ciencias do Patrimonio (INCIPIIT) do Consello Superior de Investigacións Científicas (CSIC).

Graduouse en Arqueoloxía pola Universidade de Bos Aires e obtivo o doutoramento en Historia pola Universidade de Valladolid. Desenvolveu a súa traxectoria académica entre Arxentina e España, onde foi investigadora do Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas (CONICET), da Universidade de Bos Aires e da Universidade Nacional da Patagonia Austral, e investigadora distinguida na Universidade de Alicante. Así mesmo, foi investigadora visitante en Durham University (Reino Unido) e Boston University (Estados Unidos). En 2024 incorporouse ao INCIPIIT como investigadora científica do CSIC.

As súas investigacións en arqueoloxía histórica centráronse na Patagonia austral e na Antártida, onde analizou os procesos de exploración, colonialismo, expansión do capitalismo e incorporación de territorios remotos ao mundo moderno desde finais do século XVI ata a actualidade. Combinando traballo de campo arqueolóxico, investigación en arquivos e estudos de cultura material, as súas investigacións pioneiras sobre as primeiras ocupacións humanas da Antártida renovaron as interpretacións tradicionais centradas na exploración heroica e incorporaron novas perspectivas sobre a vida cotiá, o patrimonio e as relacións entre persoas e obxectos. Os seus traballos contribuíron tamén a renovar os debates internacionais sobre a conservación e a xestión do patrimonio antártico.

Desempeñou un papel decisivo na consolidación das Humanidades Antárticas como un ámbito de investigación interdisciplinar. A través de proxectos de investigación, publicacións e da creación de redes internacionais, contribuíu a articular unha comunidade científica internacional e a integrar as humanidades na investigación polar. Desempeñou funcións de liderado en organismos internacionais de referencia. Foi vicepresidenta do International Polar Heritage Committee (ICOMOS) entre 2018 e 2024 e contribuíu á elaboración das Directrices internacionais de arqueoloxía antártica, o primeiro marco internacional de boas prácticas para a investigación arqueolóxica no continente. Desde hai máis dunha década participa activamente no Scientific Committee on Antarctic Research (SCAR), primeiro como membro do *History Expert Group* e posteriormente do *Standing Committee on the Humanities and Social Sciences* (SC-HASS), impulsando a integración das humanidades na investigación

antártica internacional. É membro do comité editorial de diversas publicacións de referencia, como o *International Journal of Historical Archaeology* e a colección *Contributions to Global Historical Archaeology* (Springer Nature), ademais de avaliadora habitual de axencias nacionais e internacionais de investigación en Europa e Latinoamérica.

Outra dimensión central da súa traxectoria foi a formación de novas xeracións de investigadores e investigadoras. Dirixiu teses de doutoramento, supervisou investigacións posdoutorais e promoveu equipos internacionais e interdisciplinares, contribuindo ao fortalecemento da arqueoloxía histórica como campo científico.

É autora dun centenar de publicacións científicas. A súa traxectoria foi recoñecida no Ranking Nacional ELLAS do CSIC (2024, 2025 e 2026). Entre as súas contribucións máis recentes destaca a coedición de *Antarctic Materialities* (Berghahn Books, 2026), un volume internacional que reúne especialistas de distintas disciplinas e constitúe unha contribución de referencia para comprender as relacións entre a humanidade e o continente antártico.

En 2026 obtivo unha **ERC Advanced Grant** do Consello Europeo de Investigación para desenvolver **AWAY** (Antarctica Reframed: Material Histories and Genealogies of Human Presence), un proxecto de cinco anos (2027–2032), dotado con 2,49 millóns de euros. AWAY desenvolverá a primeira investigación de alcance continental sobre as historias materiais da presenza humana na Antártida. O proxecto situará o INCIPIT-CSIC entre os principais centros internacionais dedicados á investigación en Humanidades Antárticas.